

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών		
ΤΜΗΜΑ	Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	CDS 102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΩΝΗΤΙΚΗ-ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	
Σύνολο		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου		
	<i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=17259		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση των βασικών εννοιών και όρων που χρησιμοποιούνται στη φωνητική και στη φωνολογία • Γνώση του μηχανισμού παραγωγής των ήχων • Γνώση των φωνητικών συμβόλων και διακριτικών που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή των γλωσσών και των διαταραχών ομιλίας • Ικανότητα φωνητικής μεταγραφής με τη χρήση του Διεθνούς Φωνητικού Αλφάβητου (ΔΦΑ) • Γνώση ακουστικής ανάλυσης με τη χρήση του λογισμικού PRAAT σε τυπικά και κλινικά δεδομένα • Γνώση μεθοδολογίας για τη σχεδίαση εμπειρικών μελετών στη φωνητική/φωνολογία • Γνώση διαχείρισης, απλής περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης και ερμηνείας εμπειρικών δεδομένων
--	--

- Γνώση βασικής δομής συγγραφής ερευνητικών εργασιών στο χώρο της φωνητικής
- Κατανόηση βασικών αρχών αρθρωτικής ανάλυσης με τη μέθοδο του ηλεκτροπαλατογράφου
- Γνώση θεωρητικών αρχών βασικών φωνολογικών προσεγγίσεων
- Εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων φωνητικής/φωνολογίας και αξιολόγησή τους στην κλινική πρακτική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές απασκοπεί το μάθημα:

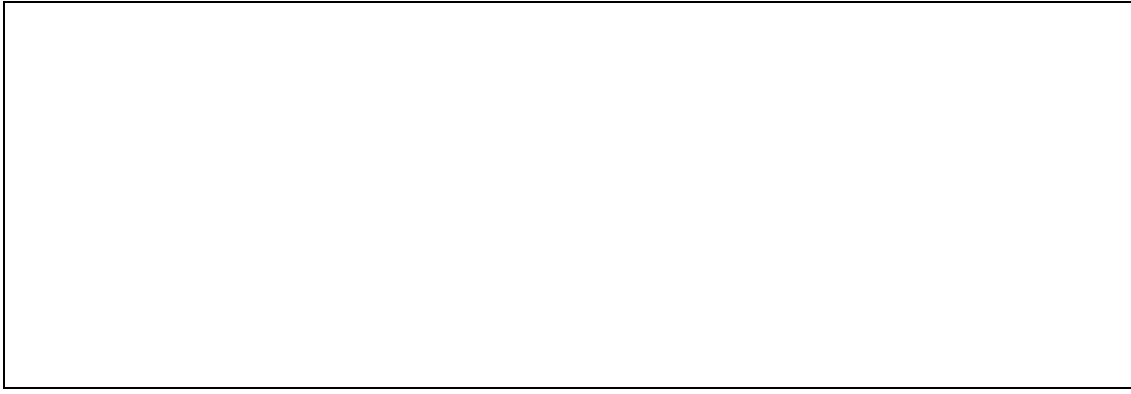
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>

1. *Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών*
2. *Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις*
3. *Λήψη αποφάσεων*
4. *Αυτόνομη Εργασία*
5. *Ομαδική Εργασία*
6. *Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής*
7. *Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης*

Η φωνητική μελετά του ήχους της ανθρώπινης ομιλίας ως φυσικές οντότητες, δηλ. πώς παράγονται, μεταφέρονται και προσλαμβάνονται από τον ακροατή. Η φωνολογία μελετά τους ήχους της ανθρώπινης ομιλίας ως γλωσσολογικές μονάδες, πώς δηλαδή οι ομιλητές μιας γλώσσας χρησιμοποιούν τους ήχους για να διαφοροποιήσουν τη σημασία των λέξεων. Το μάθημα θα δώσει την ευκαιρία στους συμμετέχοντες (α) να εμβαθύνουν σε σημαντικά ερευνητικά θέματα στο χώρο της φωνητικής όπως, μεταξύ άλλων, σε στοιχεία φυσιολογίας, άρθρωσης, ακουστικής, και αντίληψης, (β) να κατανοήσουν το θεωρητικό πλαίσιο πολυεπίπεδης περιγραφής των ήχων και να χρησιμοποιήσουν το Διεθνές Φωνητικό αλφάβητο, (γ) να γνωρίζουν πειραματικές μεθόδους ανάλυσης ακουστικών και αρθρωτικών δεδομένων και να εργαστούν με ακουστικά δεδομένα χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα λογισμικά (PRAAT), και (γ) να εκπονήσουν πειραματική έρευνα με δεδομένα φυσιολογικής και/ή παθολογικής ομιλίας. Στη συνέχεια, θα συζητηθεί η σχέση μεταξύ φωνητικής και φωνολογίας και θα δοθούν οι βασικές αρχές θεωρητικών πλαισίων φωνολογικής ανάλυσης. Μέσω επιλεγμένης βιβλιογραφίας και αναλύσεων, το μάθημα στοχεύει να δώσει την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τη διάδραση μεταξύ της φωνητικής και της φωνολογίας και τη σημασία της για την κλινική πρακτική. Η βιβλιογραφία συμπεριλαμβάνει βιβλία και τρέχουσες ελληνόφωνες και αγγλόφωνες ερευνητικές εργασίες στο χώρο των επιστημών της ομιλίας. Επιπλέον η ορολογία αποδίδεται στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα για την διευκόλυνση της μελέτης της αγγλόφωνης βιβλιογραφίας.

Ενότητες

1. Φωνητική και Φωνολογία. Εφαρμογές.
2. Άρθρωση τεμαχίων: μηχανισμοί ρεύματος αέρα, φώνηση, παράμετροι περιγραφής των συμφώνων και φωνηέντων. Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (ΔΦΑ). Διακριτικά σύμβολα. Προσωδία. Φωνητική μεταγραφή
3. Πειραματική Φωνητική: Ακουστική ανάλυση, βασικές αρχές, εφαρμογή σε τυπικά και κλινικά δεδομένα
4. Ακουστική ανάλυση φωνηέντων,
5. Ακουστική ανάλυση έκκροτων,
6. Ακουστική ανάλυση τριβόμενων,
7. Ακουστική ανάλυση ρινικών,
8. Ακουστική ανάλυση προσεγγιστικών,
9. Ακουστική ανάλυση ρωτικών,
10. Ακουστική ανάλυση συνεχούς ρέοντος λόγου.
11. Πειραματική Φωνητική: αρθρωτική ανάλυση (ηλεκτροπαλατογράφος, υπέρηχος). Συστήματα βιοανατροφοδότησης.
12. Φωνολογική Θεωρία: αναπαραστάσεις, κανόνες. Γενετική Φωνολογία.
13. Κλινική Φωνολογία: η φωνητική και φωνολογία στην κλινική πρακτική

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης και 25% εξ αποστάσεως		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. και επικοινωνία με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και μέσω της πλατφόρμας elearning.auth.gr .		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	12	
	Σεμινάρια/Διαδραστική Διδασκαλία	24	
	Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας	100	
	Συγγραφή Εργασίας/εργασιών	60	
	Κουίζ	1	
	Τελική εξέταση	3	
	Σύνολο Μαθήματος	200	
	Σύνολο Μαθήματος		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Μέθοδοι αξιολόγησης είναι η διεξαγωγή κουίζ (40%) και η τελική εξέταση με ανάλυση δεδομένων ομιλίας (60%)		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία:

- Μποτίνης, Α. (2011) *Φωνητική της Ελληνικής*. ISEL editions.
Ladefoged, P. 2007. *Εισαγωγή στη Φωνητική*. (Μτφρ. Μ. Μπαλταζάνη.). Εκδ. Πατάκη
Λεκάκου, Μ. & Τοπιντζή, Ν. (επιμ). (2022) *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία*. Gutenberg.
Ρεβυθιάδου, Α. (2021). *Εισαγωγή στη Φωνολογία*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία:

- Ashby, M. & J. Maidment (2005) *Introducing Phonetic Science*. Cambridge: CUP.
Ashby, P. (2013) *Understanding Phonetics*. Routledge.
Ashby, P. (2013) *Speech Sounds*. Routledge.
Baken, R. & Orlikoff, R. F. (2000) *Clinical Measurement of Speech and Voice*. London: Singular.
Bauman-Wangler, J. (2015) *Articulation and Phonology in Speech Sound Disorders: A Clinical Focus* (5th Edition). Pearson.
Bernthal, J E. Bankson, N. W., Flipsen, P. (2008) *Articulation and Phonological disorders*. Pearson.
Carr, P (1993) *Phonology*. London: Macmillan.
Clark, J., Yallop, C. & Fletcher, J. (2011) *An Introduction to Phonetics and Phonology*. Oxford: Blackwell Publishers.
Crystal, D. (1993) *Introduction to Language Pathology*. Singular Pub Group.
de Lacy, P. (2007) *The Cambridge Handbook of Phonology*. Cambridge: CUP.
Esling, J. H., Moisik, S. R., Benner, A., Crevier-Buchman, L. (2019) *Voice Quality: the Laryngeal articulator Model*. Cambridge: CUP.
Goldsmith, J. A. (ed) (1995) *The Handbook of Phonological Theory*. Oxford: Blackwell Publishers.
Handbook of the International Phonetic Association. A Guide to the Use of the International Phonetic Alphabet. (1999). CUP.
Hardcastle, W. J., Laver, J. and Gibbon, F. E. (2012) *The Handbook of Phonetic Sciences*. Oxford: Blackwell Publishers.
Hayes, B. (2009) *Introductory Phonology*. Chistester: Wiley-Blackwell.
Hayward, K. (2000) *Experimental Phonetics*. Harlow: Longman.
Hewlett, N. & Beck, J. Mackenzie (2006) *An Introduction to the Science of Phonetics*. Mahwah, N.J.: L. Erlbaum Associates.
Kenstowicz, M. (1994) *Phonology in Generative Grammar*. Oxford: Blackwell.
Ladefoged, P. & K. Johnson (2014) *A Course in Phonetics*. Wadsworth Publishing.
Ladefoged, P. & Maddieson, I. (1996) *The Sounds of the World's Languages*. Oxford: Blackwell Publishers.
Odden, D, A. (2005) *Introducing Phonology*. Cambridge: CUP.
[Reetz, Henning.](#) (2009) *Phonetics: Transcription, Production, Acoustics and Perception*. Chichester, U.K.:Wiley-Blackwell.
Roach, P. & Widdowson H. G. (2001) *Phonetics*. OUP.
Roca, I. & Johnson, W. (1999) *A Course in Phonology*. Oxford: Basil Blackwell.
Shriberg, L. D. & Kent, R. D. (2013) *Clinical Phonetics*. Pearson.
Small, L. H. (2015) *Fundamentals of Phonetics. A Practical Guide for Students*. Boston: Allyn & Bacon.
Stinchfield, S. M. (2013) *Speech Disorders: A psychological study of the Various Defects of Speech*. Routledge.
Yavas, M. (1998) *Phonology, Development and Disorders*. London: Singular Publishing Group.
Zsiga, E. C. (2013) *The sounds of Language: an introduction to Phonetics and Phonology*. Wiley: Blackwell.

Journal of Speech, Language & Hearing Research
Journal of Phonetics
Phonetica
Journal of the International Phonetic Association
Clinical Linguistics & Phonetics
International Journal of Speech-Language Pathology
Folia Phoniatica et Logopaedica
Journal of Communication Disorders